

Poštovane kolege, suradnici i čitatelji,

Povodom izlaska iz tiska stručne knjige **KLASIFIKACIJE I SPECIFIKACIJE MAZIVA I SRODNIH PROIZVODA** koje je glavni autor Robert Mandaković sa suradnicima, a izdavač Hrvatsko društvo za goriva i maziva, želim se sa zadovoljstvom s nekoliko riječi osvrnuti na njezin značaj. Stoga dopustite kraći komentar o temi koju obrađuje knjiga koju predstavljamo, o njezinom značaju za čitatelje, o koncepciji knjige i o samoj knjizi.

Ova stručna knjiga koncipirana je kao priručnik i značajan je korak koji nam je već duže vrijeme nedostajao u svakom smislu i, evo, inicijativom i trudom grupe stručnjaka, mojih marljivih kolega i članova Hrvatskog društva za goriva i maziva, ostvaren je taj korak - imamo vrijedno izdanje dostupno svima. Što nam knjiga kaže? Kome je namijenjena? Koja korist od ovakvog djela? Svakako bi bilo još pitanja, koja možemo postaviti i na njih dobiti odgovore koji bi potvrdili, da će se rad koji su autori uložili višestruko isplatiti.

Svjetski razvoj napreduje sve većim koracima. Nema grane djelatnosti čovječanstva koja ne bilježi velike promjene. Nažalost, nije to uvijek samo za dobro i prosperitet ovog planeta. Specifikacije i klasifikacije maziva i srodnih proizvoda također se stalno razvijaju, stare se zamjenjuju novima, zahtjevi na kvalitetu stalno rastu, a stručnjaci imaju pune ruke posla. Razvoj je motiviran s više čimbenika, a to su:

1. ekonomičnost, učinkovitost i trajnost korištenja uređaja,
2. što je moguće manja potrošnja goriva u prometu ljudi i roba,
3. smanjeni troškovi pogona u industriji,
4. smanjena potrošnja maziva (troškovi i količina),
5. produžen vijek uporabe maziva,
6. što je moguće manje zagađenje okoliša, uključujući i emisiju ugljičnog dioksida i topline u atmosferu u cilju smanjenja globalnog zatopljenja.

Laboratoriji, ovlašteni od međunarodnih organizacija, kao što su npr. ACEA, API, ISO i drugi, kao i od proizvođača strojeva i vozila, bili to motori i drugi dijelovi vozila, ili pak industrijska postrojenja, suočeni su sa zahtjevima za provjeru formulacija novim suvremenim postupcima. Veliki novac se ulaže u harmonizaciju ekonomskih i ekoloških zahtjeva. Proizvođači motora i opreme s jedne strane, a proizvođači aditiva za goriva i maziva s druge, prednjače u razvoju svih pogonskih sredstava. Rezultat su nova tehnološka rješenja sve sofisticiranijih motora te nove formulacije maziva.

Spomenuti kriteriji sadržani su u specifikacijama i imaju dalekosežne posljedice za naftnu granu i za ekonomiju zemalja, pa i s toga gledišta prilagodba i dobro poznavanje zahtjeva kvalitete u svakoj sredini ima značajnu ulogu. Nije potrebno naglašavati da se dobrom primjenom znanja mogu ostvariti pozamašne uštede na

mikro i makro planu i bolje iskorištenje resursa, materijala i energije. Svakako je to slučaj u našoj zemlji. Ova knjiga svjedoči da se kod nas na tome itekako radi.

U današnje vrijeme razvijenih i brzih komunikacija u cijelom svijetu korištenje literature, bilo klasične ili suvremene – elektronske, i razmjena informacija olakšali su rad i suradnju mnogim stručnjacima na svim poljima rada. Knjiga, međutim, još uvijek ima primat kao medij, pogotovo, ako je aktualna i nudi koristan, praktičan sadržaj. Ova knjiga je pravi primjer. Svaki bi stručnjak u proizvodnji, kontroli kvalitete i primjeni maziva, razvoju i istraživanju, kontrolnim kućama kao i onaj koji se bavi zaštitom okoliša, morao imati ovu knjigu pri ruci, posvetiti joj dovoljno vremena i truda, proučiti je i trajno je koristi u svom radu. Usuđujem se reći da je svakome ponuđeno mnogo vrlo korisnih i aktualnih podataka za obogaćenje znanja.

Posebno valja istaknuti da je u knjizi navedena prva i do sada jedina globalna specifikacija, a zasigurno će slijediti i novije. Jasno je da će veliku ulogu igrati i specifikacije konstruktora i proizvođača strojeva i vozila (OEM) koje svojim zahtjevima nadmašuju međunarodne specifikacije.

Nažalost moramo primijetiti da hrvatske norme nisu zaživjele pa autori stoga nisu ocijenili da ih je potrebno uvrstiti u Priručnik. Držim da bi rad na njihovom kontinuiranom objavljivanju u obliku koji se može dopunjavati, mogao biti jedan od budućih projekata našeg Hrvatskog društva za goriva i maziva.

Još jednom treba čestitati autorima i svima koji su podržali nastanak Priručnika ili na bilo koji način doprinijeli ostvarenju projekta.

Vaš gost urednik,

Ivo Smekal